

Slimību profilakses un
kontrols centrs

VAKcinācija GRūtniecības laikā

Vakcinācija grūtniecības laikā: pasargā sevi un mazuli!

"Kad piedzima Sofija, mēs visi bijām ļoti laimīgi. Mazās māsiņas ierašanos ģimenē īpaši gaidīja mūsu vecākais dēls Lukass. Ātri mūsu ģimenes prieks pārvērtās satraukumā – Sofija saslima ar garo klepu nepilna mēneša vecumā. Smagi elpošanas traucējumi, intensīvā terapija slimnīcā, negulētas nakts un nepārejošas bailes visai ģimenei. Uzzinājām, ka Sofiju inficējis vecākais brālis, kura saaukstēšanās simptomiem nebijām pat pievērsuši uzmanību. Apziņa, ka es varēju pasargāt meitu no smagās saslimšanas, vakcinējoties pret garo klepu grūtniecības laikā, lika man izjust kaunu, vainas un bezatbildības sajūtu. Par laimi, mums slimību izdevās uzveikt, taču šis smagais periods mums ir radījis pavisam citu izpratni par to, cik svarīgi ir saņemt visas rekomendētās vakcīnas."

(Marija – Sofijas un Lukasa mamma)

Grūtniecības dabisko pārmaiņu dēļ sievietes organisms var būt uzņēmīgāks pret infekcijas slimībām, to norise var būt smagāka un biežāk var attīstīties komplikācijas. Tāpat jaundzimušie un zīdaiņi ir īpaši uzņēmīgi pret infekcijas slimībām, jo viņu imūnsistēma vēl nav nobriedusi un turpina attīstīties. Šo iemeslu dēļ **vakcinācija grūtniecības laikā ir īpaši būtiska.**

Jau plānojot grūtniecību, ir svarīgi pārliecināties, ka esi saņēmusi visas nepieciešamās vakcīnas, kā arī visi ģimenes locekļi ir vakcināti atbilstoši vakcinācijas kalendāram un ārsta rekomendācijām!

Grūtniecības laikā noteikti vakcinējies pret:

Garš klepu

Gripu

Covid-19

Minētās vakcīnas grūtniecības laikā ir iespējams saņemt BEZ MAKSAS, vēršoties pie ģimenes ārsta vai vakcinācijas kabinetos.

Vakcinācija pret garo klepu

- ⚡ Stingri **ieteicams vakcinēties katras grūtniecības laikā**, neatkarīgi no starplaika starp grūtniecībām, pārslimošanas fakta vai imunizācijas statusa.
- ⚡ Vislabākā aizsardzība tiek nodrošināta, ja vakcinācija tiek veikta **laikā no 22.–36. grūtniecības nedēļai, taču vakcīnu var saņemt arī 20.–38. grūtniecības nedēļā.**
- ⚡ Ģimenes locekļiem un citām aprūpes personām, kuras atrodas ciešā kontaktā ar mazuli, ieteicams vakcinēties **vismaz 2–4 nedēļas pirms tikšanās.**

Garais klepus ir ļoti infekcioza un īpaši bīstama slimība jaundzimušajiem un zīdaiņiem (līdz 1 gada vecumam), kuri vēl nav uzsākuši vai nav saņēmuši pilnu vakcinācijas kursu pret garo klepu, un kurus var inficēt, piemēram, ģimenes locekļi. Pat saņemot atbilstošu ārstēšanu, zīdaiņiem ir risks nomirt no šīs slimības.

Mazuli līdz vakcinācijas vecuma sasniegšanai (2 mēnešu vecumam) pasargā grūtniecības laikā vakcinējusies mamma. Vakcinējoties tieši grūtniecības laikā, mammas imūnā sistēma aktīvi veido daudz antivielas, un tās caur placentu tiek nodotas arī bērnam. Mammas antivielas turpina pasargāt mazuli pat līdz 6 mēnešu vecumam, kad bērns pats ir saņēmis 3 vakcīnas devas, un labi izveidojis savu aizsardzību. Tāpat vakcinācija grūtniecības laikā sniedz papildu aizsardzību mammai.

Vakcinācija pret gripu un Covid-19

- 📌 Vakcīnas var saņemt **grūtniecības plānošanas periodā, jebkurā grūtniecības trimestrī, kā arī pēcdzemdību periodā.**
- 📌 Vakcinācija jāveic **atbilstoši infekciju izplatības sezonai.**
- 📌 Īpaši būtiska ir vakcīnu saņemšana **grūtniecēm ar hroniskām slimībām.**
- 📌 Vakcīnas pasargā gan mammu, gan mazuli no **smagas slimības norises komplikāciju attīstības grūtniecības laikā, gan mazuļa piedzimšanas.**
- 📌 Vakcināciju svarīgi veikt **grūtnieces ģimenes locekļiem.**

Antivielas pēc vakcinācijas grūtniecības laikā tiek aktīvi caur placentu nodotas mazulim un sargā viņu no šīm infekcijām pirmajos dzīves mēnešos, kad mazulis pats vēl nav izveidojis savu, ar vakcināciju iegūto aizsardzību, bet tieši šajā laikā ir visvairāk apdraudēts. Vakcinācija sniedz papildu aizsardzību arī mammai.

Visas trīs nepieciešamās vakcīnas ir iespējams saņemt vienlaikus!

Pēc vakcinācijas var tikt novērotas tādas sagaidāmas reakcijas kā, piemēram, pietūkums, apsārtums, sāpes vai kairinājums injekcijas vietā, paaugstināta temperatūra, slikta dūša, nogurums un muskuļu un galvassāpes. Neskaitāmos zinātniskos pētījumos un valstu nacionālajās programmās **šīs vakcīnas grūtniecības laikā ir pierādītas kā drošas.**

Grūtniecības laikā jāizvairās no dzīvu, novājinātu vakcīnu saņemšanas (vakcīnas pret masalām, masaliņām, vējbakām, dzeltenu drudzi).

Biežāko vakcīnu saņemšana, plānojot grūtniecību, grūtniecības laikā un zīdīšanas laikā.

Infekcija, pret kuru veic vakcināciju	Plānojot grūtniecību	Grūtniecības laikā			Zīdīšanas laikā
		I trimestris	II trimestris	III trimestris	
Rekomendējamā vakcinācija (valsts apmaksāta grūtniecības laikā)					
Gripa	X	X	X	X	X
Covid-19	X	X	X	X	X
Difterija, stingumkrampji, garais klepus* (TdaP)	X		X	X	X
Vakcinācija pēc nepieciešamības noteiktās situācijās, konsultējoties ar ārstu					
Ērču encefalīts	X	X	X	X	X
A hepatīts	X	X	X	X	X
B hepatīts	X	X	X	X	X
Cilvēka papilomas vīrusa infekcija	X	X	X	X	X
Trakumsērga	X	X	X	X	X
Pneimokoku un meningokoku infekcija	X	X	X	X	X
RSV (respiratori sincitiālais vīruss)				X	
Vakcinācija nav rekomendējama saņemšanai grūtniecības laikā**					
Masalas	X				X
Masaliņas	X				X
Vējbakas	X				X
Dzeltenais drudzis***	X				X

*Vislabākā aizsardzība tiek nodrošināta, ja vakcinācija tiek veikta laikā no 22.–36. grūtniecības nedēļai, taču vakcīnu var saņemt arī 20.–38. grūtniecības nedēļā.

**Ja grūtniecība ir iestājusies 4 nedēļu laikā pēc dzīvu, novājinātu vakcīnu saņemšanas, par to ir jāinformē ārsts, taču grūtniecība nav jāpārtrauc!

***Dzeltenā drudža vakcīna ir dzīva vakcīna, tādēļ arī tā netiek rekomendēta grūtniecības laikā. Ja tā tomēr ir nepieciešama, lai saņemtu atļauju iebraukt valstīs, kur tā ir obligāta, nepieciešama konsultācija pie ginekologa vai imunizācijas speciālista.

Biežāk uzdotie jautājumi un atbildes par vakcināciju, plānojot grūtniecību, grūtniecības un zīdīšanas laikā

Vai vakcīnas var kaitēt mazulim?

NĒ! Visas vakcīnas, kas tiek rekomendētas, ir drošas un pārbaudītas – tās neizraisa slimības vai attīstības traucējumus mazulim ne grūtniecības plānošanas un norises laikā, ne pēc tam.

Vai vakcīnas var kaitēt grūtniecei?

NĒ! Visas vakcīnas, kas tiek rekomendētas grūtniecēm, ir drošas un tiek stingri uzraudzītas. Pirms vakcīnas saņemšanas konsultējieties ar ārstu, kas ar Jums pārrunās saistošos vakcinācijas jautājumus.

Vai vakcīnas var izraisīt priekšlaicīgas dzemdības?

NĒ! Vakcīnas neietekmē grūtniecības norisi un laiku kad bērniņš dzimst.

Vai vakcinācija zīdīšanas laikā ir droša?

JĀ! Ir droši saņemt rekomendētās vakcīnas pēcdzemdību periodā – arī tad, ja mazulis tiek zīdīts ar krūti.

NĒM VĒRĀ!

Tieši infekcijas slimības (nevis vakcīnas) var izraisīt augļa attīstības aizturi, priekšlaicīgas dzemdības un pat bērna nāvi.

Vairāk informācijas: spkc.gov.lv un konsultējoties ar savu ģimenes ārstu.

Materiālu sagatavoja Slimību profilakses un kontroles centra speciālisti

Materiāla satura izstrādē pateicamies par sadarbību profesorei,
Dr.med. Dacei Zavadskai un Latvijas Ginekologu un dzemdību
speciālistu asociācijai, jo īpaši, Dr. Lāsmai Līdakai.

Duntes iela 22, k-5, Latvija, LV-1005

Tālr.: +371 67501590

E-pasts: pasts@spkc.gov.lv

www.spkc.gov.lv

Seko mums sociālajos tīklos:

 [X.com/SPKCentrs](https://x.com/SPKCentrs)

 facebook.com/SPKCentrs

 instagram.com/cdpc_latvia

 Youtube: Slimību profilakses
un kontroles centrs

Bezmaksas izdevums
Informācijas pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā
atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centru
obligāta